

Tarih :
Sayı : 20666852.0.65.03 /1249
Konu : Yersiz ve fazla ödenen aylıklar hk.

04 Şubat 2013

GENELGE
2013/9

Bilindiği üzere 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 8 inci maddesinde “ Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.” denilmektedir.

Anılan Kanunun iç denetim konusunu kapsayan 63 üncü maddesi ve iç denetçinin görevlerinin açıklandığı 64 üncü maddesinde, kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanılması için izlenecek yol, yöntem ve işleyiş hakkında, iç denetçilerin öneri, görüş ve fikirlerinin alınmasının gerekliliği ve zorunluluğu belirtilmiştir. Yine aynı Kanunun 11 inci maddesinde sözü edilen amaçların gerçekleşmesinde üst yöneticilerin sorumlulukları belirtilerek “ ...bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığı ile yerine getirirler ” denilmiştir.

Üniversitemiz İç Denetim Birimi Başkanlığının 27.12.2012 tarih ve 2012-1772/T-01 sayılı “Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı Kişilerden Alacaklar İşlem Süreci” konulu raporunda, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun gereği olan iç denetim çalışması yapılmış olup geçmiş aylara ait yersiz ve fazla ödenen maaşlarla ilgili olarak Üniversitemizdeki şu anki işleyiş ve düzenlemelere yönelik ciddi eleştiriler getirilmiştir. Raporadaki eleştiriler;

“ Kişi Borçları şu an ki işleyiş ve düzen içerisinde sağlıklı yürümekte, Borçlularla ilgili bilgi ve belgeler Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına, geç gelmekte/gelmekte, borçlulara zamanında bildirim yapılmaması, alacakların zamanaşımına uğraması veya zamanında tahsil edilememesi sonucu kurumumuzun gelirlerinin azalması riskini doğurmakta; Devlet alacağının tebliğ, takip, tahsil aşamaları gereğinden uzun sürmekte; Kişilerden alacaklar hesabına kayıtlı tutarların ilgililere geç tebliğ edilmesi sonucu faiz başlangıç tarihlerinin ötelenmesi sonucu daha az faiz alınması, kurumumuzun gelirlerinin azaltırken, faizlerin fazla alınması ise borçluların mağdur olma riskini ortaya çıkarmaktadır. Üstelik bu aşamaların gerçekleşmesi için bir yığın yazışma ve telefon görüşmesi ile gerekli evraklar güçlülükle temin edilmekte, harcanan onca emek ve zamana karşın bazı birimlerden borçluların adres ve iletişim bilgileri gibi temel veriler dahi sağlıklı olarak elde edilemediği durumlar olmaktadır.”

şeklinde özetlenebilir.

Raporda sözü edilen olumsuzlukların yaşanmaması için harcama birimlerimizin öncelikli olarak kişi borcunun oluşmasını engelleyici tedbirleri almaları gerekmektedir. Harcama birimlerimizce aylıksız izinli olarak veya istifaen görevinden ayrılanlar için gelecek aya ait aylık ve aylıkla birlikte peşin ödenmesi gereken diğer mali hakların tahakkuk ettirilmemesi gerekmektedir.

Aylık ve aylıkla birlikte peşin ödenmesi gereken diğer mali haklar tahakkuk ettirildikten sonra aylıksız izinli olarak veya istifaen ayrılmaların meydana gelmesi halinde; harcama birimlerince tahakkuk evrakının saymanlığa gönderilmiş olması durumunda ise tahakkuk dairesi tarafından saymanlığa derhal gerekli bilgi verilerek yersiz ödemenin yapılması önlenecektir.

Harcama birimleri mutemetleri tarafından düzenlenen ödeme emri belgesi, puantaj, bordro, hesaplama cetveli ve ödemeye esas teşkil eden kanıtlayıcı evraklarda oluşabilecek hatalı işlemler neticesinde yersiz ve fazla ödeme oluşmaması için sözü edilen evraklar harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlileri tarafından aynı titizlik ve dikkatle kontrol edildikten sonra Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına gönderilecektir.

Tahakkuk Birimi tarafından yapılan tüm kontrollere rağmen Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen mali kontrol sonucunda maddi hata tespit edilmesi durumunda bunun yersiz ve fazla ödemeye yol açmaması için hatalı işlem/işlemler düzeltilerek kişi borcuna sebebiyet vermesinin önüne geçilecektir. Hatalı evrakların ödenerek kişi borcuna alınma işlemi hiçbir suretle yapılmayacak, 140- Kişilerden Alacaklar Hesabının ilgili Kanunda belirtilen haller dışında kullanılması cihetine gidilmeyecektir.

Üniversitemiz harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlileri sorumluluk sahalarındaki bütün iş ve işleyişleri, 5018 Sayılı Kanunun emrettiği etkin, ekonomik ve verimlilik ilkesi gereği en tasarruflu şekilde yürütülmesinden sorumludurlar. Dolayısıyla öncelikli olarak kamu kaynağından fazla ve yersiz ödeme yapılmasının önüne geçmek, yapıldı ise de bu zararın en kısa sürede ilgili kişilerden sürüncemede bırakmadan tahsil etmektir.

Ayrıca Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 14.01.2003 tarih ve (16) Sıra No'lu Genel Tebliğinin 2 inci Kısımında "Yersiz ve Fazla Yapılan Ödemelere İlişkin İşlemler" bölümünün (A) bendinde yer alan " Yersiz Ödenen Aylıklar ile İlgili İşlemler " bölümünde; " Devletin malvarlığında azalmaya neden olan bu uygulamaları yapanlar, ilgili kanun hükümlerine göre idari ve cezai açıdan sorumludurlar. "denilmektedir. Söz konusu Tebliğe göre yersiz yapılan bu ödemeler, Borçlar Kanununun ilgili hükümlerine göre sebepsiz zenginleşme nedeni olarak sayılmaktadır.

Geçmiş aylara ait yersiz ödenen maaşlarla ilgili olarak; Sayıştay Başkanlığınca yapılan denetimler sonucunda da, gecikmeden doğan faiz alacaklarında ve alacağın tahsil edilmemesi durumlarında; 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 71 inci maddesinde yer alan " Kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri, sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması " hükmü gereğince ilgili birime rücu hakkının doğacağı hatırlatılması gereken diğer önemli husustur.

Mamafih tüm tedbirlere rağmen kişi borcunun kanunlarda belirtilen zorunluluk halleri içerisinde oluşması durumunda ise, kişi borcunun hesaplanması, ilgiliye tebliğ ve takip

aşamalarının harcama birimleri tarafından yapılması, bu sayede Devlet alacağının tahsil edilmemesi veya geç tahsil edilmesi sonucu oluşacak kamu zararı riskinin en aza indirilmesinin yanı sıra gerek kurum içi gerekse Sosyal Güvenlik Kurumu ile yapılacak gereksiz yazışmalar, kırtasiye giderleri, telefon, posta masrafları tasarrufu sağlanacağı gibi zaman ve emek zıyanının da önüne geçilmiş olacaktır.

Yukarıda açıklandığı üzere, Kişilerden Alacakların halihazırdaki işleyişi alacağın zamanında tahsil edilememesi veya hiç edilmemesi riskini doğurmaktadır. Kişilerin borçlarının hesaplanabilmesi için bilgi ve belgelerin Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına geç gelmesi/gelmemesi ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığının, Üniversitemizin tüm tahakkuk evraklarının ön mali kontrol, ödeme işleri, Sayıştay sorguları, ilamları ve gerekli olduğu durumlarda harcama birimlerine danışmanlık ve bilgi vermek için gerek kurum içinde gerekse diğer kurumlarla (Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ve diğer üniversiteler gibi) iletişim sağlanarak mütalaa verildiği düşünüldüğünde kişi borçlarının hesaplanmasında gecikmeler yaşanmakta, gerek kurum içi gerek kurum dışı onlarca gereksiz yazışma yapılmakta, telefon, kırtasiye giderlerinin yanı sıra bu süreçleri gerçekleştiren memurların zaman ve emek zıyanına da sebebiyet vermektedir.

Maaşını devletten alan kamu personelinin, zamanı ve emeği de kamu kaynağı olarak düşünölmekte, kişi borçları için kaybedilen ve kazanılması mümkün olan onca zaman ve emeğin, üniversitemizin toplam kalitesinin artması yönünde kullanılması şüphesiz ki daha doğru olacaktır.

Bu sebeplerle geçmiş aylara ait yersiz ve fazla ödenen maaşlarla ilgili olarak yukarıda sözü edilen olumsuzlukların yaşanmaması ve mevcut aksaklıkların Üniversitemiz bütçesine yük oluşturmaması için 2013 yılı itibarıyla yersiz ve fazla ödenen aylıklara ait tüm hesaplamalar harcama birimleri tarafından yapılacak olup, harcama birimlerinin yapması gereken işlemler ve işleyiş hakkında konu ile ilgili yeri ve zamanı yakın tarihte duyurulacak bilgilendirme toplantısı düzenlenecektir.

Bilgilerini ve gereğini önemle rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet KARACA
Rektör

Dağıtım: Tüm Birimler